

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Εάν ὁ Ὅμηρος καὶ οἱ τραγικοὶ ὑπολαμβάνονται ὁ Μωϋσῆς καὶ οἱ προφῆται τῆς Ἑλλάδος, ἀναντιρρήτως εἰς τῶν μεγίστων προφητῶν καὶ μεγαλοφωνοτάτων κηρύκων τῆς ἠθικῆς καὶ εὐσεβείας, τῆς ιδέας περὶ τιμῆς καὶ τῆς πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης εἶναι ὁ Αἰσχύλος, οὗ τὰ ἔργα παρέχουσι τὰς σεμνοτάτας καὶ ὑψηλοτάτας ἐννοίας ἐν καλλίστῳ εἶδει λόγου. Οὐδεὶς ποιητῆς ἀξιοῦται μᾶλλον αὐτοῦ νὰ εἶναι ὁ καθηγεμὸν τῆς νεότητος καὶ ὁ σύντροφος τοῦ γήρατος. Οἱ νέοι Ἕλληνες δὲν χρήξουσι νὰ ζητῶσι παρὰ ξένοις λαοῖς τὰ ιδεώδη τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ τὴν τελειοτάτην φιλολογίαν τοῦ κόσμου κεκτημένοι δύνανται νὰ θερμαίνωνται ἐν τῷ Αἰσχύλῳ καὶ ὑπὸ τῆς ἀναγνώσεως τῶν τραγωδιῶν αὐτοῦ ἐκβακχεύομενοι ἐνθουσιῶσι πρὸς πᾶν μέγα καὶ καλόν. Εὐτυχῆς ὁ λαός, πρὸς ὃν τοιοῦτος πρόγονος ἐκ τοῦ πολιοῦ παρελθόντος λαλεῖ, πολλῶ δὲ εὐτυχέστερος, ἐὰν ἀκροᾶται ἐν κατανύξει καρδίας τῆς θεσπεσίου φωνῆς αὐτοῦ.

Ἡ δὲ ἐκτίμησις τοῦ Αἰσχύλου συμβαδίζει παράλληλος τῇ ἠθικῇ καταστάσει τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Ὁ ποιητῆς ἦν τέκνον μεγάλων χρόνων, ἐκπροσωπῶν τὰς ὑψιπετεῖς τοῦ ἔθνους ιδέας ἐπὶ τῶν Περσικῶν, καὶ διὰ τοῦτο μόνον ὑψηλοφροσύνη ἠδύνατο νὰ ἐκτιμήσῃ αὐτόν. Τοιαύτη ἐκτίμησις τοῦ υἱοῦ τοῦ Εὐφορίωνος ἐξεδηλώθη εὐθὺς μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, τῶν Ἀθηναίων γραψάντων ψήφισμα, καθ' ὃ ὁ βουλόμενος ἠδύνατο νὰ ἀναδιδάσκη τραγωδίας τοῦ Αἰσχύλου, νικήσαντος οὕτω καὶ μετὰ θάνατον πολλάκις (σελ. 12 κέ.). Ἄλλ' ὅμως ἤδη πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (πρβ. Εὐρ. Μηδ. 439 βέβακε δ' ὄρκων χάρις οὐδ' ἔτ' αἰδῶς Ἑλλάδι τᾶ μεγάλα μένει, αἰθερία δ' ἀνέπτα) καὶ πολλῶ μᾶλλον ἐπ' αὐτοῦ (πρβ. Θουκ. 3, 82 κέ.) καταπίπτων ὁ λαὸς τῶν Ἀθηναίων ὁσημέραι ἀπὸ τοῦ ἠθικοῦ